

NAZİK EL-MELAIKE'NİN KOLERA ŞİİRİ

Dr. Orhan OĞUZ*

ÖZET

Nazik el-Melaike 1923 yılında Bağdat'ta dünyaya gelmiştir. Anne ve babasından etkilenen el-Melaike küçük yaşta şiir yazmaya başlamıştır. Anne ve babası da şairdir. Özellikle babası birçok şairin yetişmesinde katkıda bulunmuştur. Üniversite eğitimini Daru'l-Muallimin adlı okulda tamamlamıştır. Daha sonra Amerika'ya giderek eğitime burada devam etmiştir. Bir yıl New Jersey'de edebi tenkit dersleri almıştır. Daha sonra Wisconsin üniversitesinde karşılaştırmalı edebiyat dersi okumuştur. Burada yüksek lisansını tamamlamıştır. el-Basra Üniversitesi ona Arap şiirine katkılarından dolayı fahri doktora ünvanı vermiştir. Şiir, edebiyat tenkitleri ve hikaye alanında kitaplar yazmıştır. O modern şiirin en önemli temsilcilerinden biridir. Ayrıca birçok erkek şairin olduğu edebiyat dünyasında kadın şairler içinde ön plana çıkmış bir şairdir. Şiirlerinde romantik akımın etkisi vardır. Nazik el-Melaike'nin şiirlerine bakıldığında onun daima ümitsizlik, elem, gurbet hissi, mazide kalan hatıralar içinde yaşama arzusu içerisinde olduğu görülmektedir. Kolera şiirini 1947 yılında yazmıştır. O bu eseriyle modern Arap şiirinin öncülerinden biri kabul edilmektedir. Bu şiirinde toplumun acılarını anlatmaktadır. Şiirde kolera hastalığının toplumdaki izlerini tasvir etmektedir. Bu tasvirlerde ölüm önemli bir yer tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nazik el-Melaike, Modern Şiir, Serbest Şiir, Romantizm Akımı.

NAZİK EL-MELAIKE'S CHOLERA POETRY

ABSTRACT

Nazik al-Melaike was born in 1923 in Baghdad. al-Melaike influenced from her parents started writing poems at a young age. Her parents are poets. Especially, her father has contributed to the education of many poets. She completed her university education at Darulmuallimin. She went to America and continued her education here. He studied literary criticism in New Jersey for a year. Later she studied comparative literature at the University of Wisconsin. She completed her master's degree here. University of Al-Basra gave him an honorary doctorate in Arabic for his contributions to the Arabic poetry. He has written books on poetry, literature criticism and storytelling. She is one of the most important representatives of modern poetry. In addition, she is a prominent poet in women poets in literature world that where there are many male poets. In her poems, there is the effect of romantic flow. When we look at the poems of Nazik al-Melaike, he always seems to be in desperate desire to live in the memories of desperation, pain and the feeling of splendor. She wrote her poem "Cholera" in 1947. He considered one pioneer of poetry Arab, with this work. In this poem, she describes the suffering of society. She describes the traces of cholera in society in poetry. Death has an important place in these depictions.

Keywords: Nazik al-Melaike, Modern Poetry, Free Poetry, Romanticism.

---

* Dr. Öğr. Üyesi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi. Mütercim Tercümanlık Bölümü. Mütercim Tercümanlık Arapça ABD Öğretim Üyesi. orhanoguz@kmu.edu.tr

GİRİŞ

Nazik Sadık el-Melaike 23 Ağustos 1923 yılında Bağdat'ta dünyaya gelmiştir. Babasının ismi Sadık Cafer el-Melaike, annesi de edebiyat çevrelerince Ümmü Nezzar el-Melaike olarak bilinen Selma Abdurrezzak'tır (el-Atiyye, 1994, s. 563). Ailesine el-Melaike lakabını komşularından biri çok sakin bir aile olduğu için el-Melaike lakabını vermiştir (ed-Dusri, 2015, s. 19). Aristokrat, ilim ve edebiyata önem veren bir aile içinde yetişmiştir. el-Melaike'nin hem annesi hem de babası şairdir. Her ikisi de şiir divanı telif etmiş ve bu kitaplar basılmıştır (Abadi & Mumtahn, 2012, s. 62). Anne ve babasının edebiyata yönelmesinde çok büyük etkisi olmuştur. Babası ona eski ve yeni şiir kitaplarının da bulunduğu bir dil kitaplığı oluşturmuş ve onu sürekli desteklemiştir (ed-Dusri, 2015, s. 19). Babası uzun süre Arapça öğretmenliği yapmıştır ve birçok edebiyatçı onun elinde yetişmiştir (Musa, 2009, s. 116). Yine şair olan ve Ummu Nezzar el-Melaike ismi ile şiirleri yayınlanan annesi onun ilk yazdığı kasidelerinin eleştirmeni olmuştur. Böylece ona şiirlerinde yön vermiştir (ed-Dusri, 2015, s. 19).

Nazik el-Melaike küçük yaşta şiir yazmaya başlamıştır. Günden güne şiire olan ilgisi artmış ve bu konudaki yeteneğini geliştirmiştir (Musa, 2009, s. 117). Bu konudaki çalışmalar ilk meyvesini daha on yaşındayken ilk şiirini fasih Arapça ile yazarak vermiştir (Mumtehin & Âbâdî, 1390 h., s. 84).

Lisans öğrenimini 1944 yılında Bağdat'taki uluslararası Daru'l-Muallimin'de tamamlayan el-Melaike daha sonra Amerika'ya giderek eğitimine orada devam etmiştir (Musa, 2009, s. 116). Amerika'ya önce 1950 yılında gitmiştir. Bir yıl New Jersey'deki Princeton üniversitesinde النقد الأدبي Edebiyat Eleştirisi dersi almıştır. Amerika'ya ikinci yolculuğu ise 1954 yılında olmuştur. Bu sefer Wisconsin üniversitesinde karşılaştırmalı edebiyat dersi okumuş ve yüksek lisansını tamamlamıştır. el-Basra Üniversitesi ona Arap şiirindeki konumu dolayısıyla fahri doktora ünvanı vermiştir. 1961 yılında doktor Abdulhadi Mahbube ile evlenen ve bir çocuğu olan Nazik el-Melaike 20 Haziran 2007 yılında vefat etmiştir (ed-Dusri, 2015, s. 21-22).

Nazik el-Melaike birçok erkek şairin olduğu edebiyat dünyasında kadın şairler içinde ön plana çıkmış bir kişidir (Abadi & Mumtahn, 2012, s. 65). Gençlik yıllarından itibaren romantizm akımının etkisine girmiş ve bu alandaki şairleri takip etmiştir. Özellikle de Alman filozof Arthur Schopenhauer'in üzerinde çok etkisi vardır (Abadi & Mumtahn, 2012, s. 62).

Onun şiirlerine bakıldığında daima ümitsizlik, elem, gurbet hissi, mazide kalan hatıralar içinde yaşama arzusu içerisinde olduğu görülmektedir. O romantik şiirin etkisi ile daima aşırı bir duygusallık içindedir. Sürekli olarak çok uzak bir hayatı arzulamaktadır (Abadi & Mumtahn, 2012, s. 63). Bu ümitsizlik bir aşktan veya karşılaştığı herhangi bir engelden kaynaklanmamıştır. O bir taraftan hayatı ve ölümü düşünmüş bir taraftan da insanların hallerini düşünmüştür. Bu düşünceler onda zirveye çıkmış ve kalbinde yaralar açmıştır (Abadi & Mumtahn, 2012, s. 65).

Nazik el-Melaike, şiir, edebi tenkit ve hikaye türünden birçok eser telif etmiş, fikri yazılar kaleme almıştır. Onun eserlerinden bazılarını şu şekilde sıralamak mümkündür.

يغير ألونه البحر، "Aydın Ağac"، شجرة القمر، "Kolera"، الكوليرا، "Gecenin Aşığı"، عاشقة الليل
 "Deniz Onun Rengini Değiştirir"، الصلاة والثورة، "Namaz ve Direniş İçin"، الوردة الحمراء، "Kırmızı
 Gül" şiir alanındaki eserlerinden bazılarıdır.

الصومعة والشرفة الحمراء, “Modern Şiirin Meseleleri”, قضايا الشعر المعاصر “Ambar ve Kırmızı Balkon” edebi tenkit alanında yazdığı kitaplarıdır.

الشمس التي وراء القمة “Zirvenin Ardındaki Güneş” de hikayelerini topladığı kitabıdır (ed-Dusri, 2015, s. 23).

KOLERA ŞİİRİ

Nazik el-Melaike'nin bu şiiri 1 Aralık 1947'de Beyrut'taki el-Urûba dergisinde yayınlanmıştır (Ceylan, 2015, s. 195). O, bu eseriyle modern Arap şiirinin öncülerinden biri kabul edilmektedir (İbrahim, 2015, s. 213). Şiirde romantik akımın tesiri çok açık bir şekilde görülmektedir. Şiirin ana teması kolera hastalığı ve onu takip eden ölümdür. Ölüm fikrini toplumsal olarak işlemek istemiş ve bunu tüm toplumu etkileyecek bir kavramla yapmıştır. Bu da kolera hastalığıdır. Çünkü kolera salgın bir hastalıktır. Hastalığa tutulanların karantinaya alınıp ölümü beklemekten başka bir yolu yoktur. Hele şiirin yazıldığı 1940 yıllarda salgın hastalıklar önüne geçilmeyecek bir boyuttadır.

Nazik el-Melaike bu şiirinde tekrarlara çok yer vermektedir ki bu da modern şiirin önemli bir özelliğidir. Böylece şair önemli gördüğü noktalara tekrarlarla ışık tutmaktadır (Abadi & Mumtahn, 2012, s. 70-71). Bu şiirde en çok tekrarlanan ifadeler موت kolera, موت ölüm, موتی ölümler, حزن hüzn, صرخات inlemelerdir. Ayrıca aynı anlama gelen fiillerden de tekrarlar yapmaktadır. İşt, duy anlamlarına gelen اصغ, اصغ, اصغ gibi.

Şiirin mısralarına göre kafiye düzeni ve tefile sayısı şu şekildedir. (Ceylan, 2015, s. 197-198)

Tablo 1:

2'li tefile	a	سكن الليل
3'lü tefile	b	أصغ إلى وقع صدى الأثاث
6'lı tefile	b	في عمق الظلمة، تحت الصمت، على الأموات
4'lü tefile	c	صرخات تلعو، تضطرب
4'lü tefile	c	حزن يتدفق، يلهب
4'lü tefile	b	يتعثر فيه صدى الأهات
4'lü tefile	d	في كل فؤاد غليان
4'lü tefile	d	في الكوخ الساكن أحزان
6'lı tefile	b	في كل مكان روح تصرخ في الظلمات
4'lü tefile	e	في كل مكان يبكي صوت
4'lü tefile	e	هذا ما قد مرّقه الموت

3'lü tefile	e	الموت، الموت، الموت
6'h tefile	e	يا حُزْنَ النَّبِيلِ الصَّارِخِ مِمَّا فَعَلَ الْمَوْتَ
2'li tefile	a	طَلَعَ الْفَجْرُ
3'lü tefile	b	أَصْغَ إِلَى وَقَعِ خُطَى الْمَاشِيْنَ
6'h tefile	b	فِي صَمْتِ الْفَجْرِ، أَصِيحْ، انظُرْ رَكْبَ الْبَاكِيْنَ
4'lü tefile	c	عَشْرَةُ أَمَوَاتٍ، عَشْرُونَ
4'lü tefile	c	لَا تُحْصِ أَصِيحَ لِلْبَاكِيْنَا
4'lü tefile	b	اسْمَعْ صَوْتَ الطِّفْلِ الْمَسْكِيْنَ
4'lü tefile	d	مَوْتَى، مَوْتَى، ضَاعَ الْعَدْدُ
4'lü tefile	d	مَوْتَى، مَوْتَى، لَمْ يَبْقَ عَدُّ
6'h tefile	b	فِي كُلِّ مَكَانٍ جَسَدٌ يَنْدُبُهُ مَحْزُونٌ
4'lü tefile	e	لَا لِحِظَّةَ إِخْلَادٍ لَا صَمْتٌ
4'lü tefile	e	هَذَا مَا فَعَلْتُ كَفْتُ الْمَوْتَ
3'lü tefile	e	الموت، الموت، الموت
6'h tefile	e	تَشْكُو الْبَشْرِيَّةُ تَشْكُو مَا يَرْتَكِبُ الْمَوْتَ
2'li tefile	a	الكوليرا
3'lü tefile	b	فِي كَهْفِ الرُّعْبِ مَعَ الْأَنْسَاءِ
6'h tefile	b	فِي صَمْتِ الْأَبَدِ الْقَاسِيِ حَيْثُ الْمَوْتُ دَوَاءٌ
4'lü tefile	c	اسْتَيْقِظْ دَاءُ الْكَوْلِيرَا
4'lü tefile	c	حَقْدًا يَتَدَقَّقُ مَوْتُورَا
4'lü tefile	b	هَبِطَ الْوَادِي الْمَرِخِ الْوُضَاءِ
4'lü tefile	d	يَصْرُخُ مَضْطَرَبًا مَجْنُونَا
4'lü tefile	d	لَا يَسْمَعُ صَوْتَ الْبَاكِيْنَا
6'h tefile	b	فِي كُلِّ مَكَانٍ خَ لَفٌ مَخْلِبُهُ أَصْدَاءُ

4'lü tefile	e	في كوخ الفلاحة في البيت
4'lü tefile	e	لا شيء سوى صرّخات الموت
3'lü tefile	e	الموت، الموت، الموت
6'lü tefile	e	في شخص الكوليرا القاسي ينتقم الموت
2'li tefile	a	الصمّ مريض
3'lü tefile	b	لا شيء سوى رجّع التكبير
6'lü tefile	b	حتى حفار القبر نوى لم يبق نصير
4'lü tefile	c	الجامع مات مؤذنه
4'lü tefile	c	الميت من سيؤبئه
4'lü tefile	b	لم يبق سوى نوح وزفير
4'lü tefile	d	الطفل بلا أم وأب
4'lü tefile	d	بيكي من قلب ملتهب
6'lü tefile	b	وغدا لا شك سيلفقه الداء الشرير
4'lü tefile	e	يا شبّح الهيضة ما أبقيت
4'lü tefile	e	لا شيء سوى أحزان الموت
3'lü tefile	e	الموت، الموت، الموت
6'lü tefile	e	يا مصر شعوري مرّقه ما فعل الموت

ŞİİRİN EDEBİ TAHLİLİ

الكوليرا

سكن الليل

أصغ إلى وقع صدى الأناث

في عمق الظلمة، تحت الصمت، على الأموات

صرخات تعلق، تصطب

حزن يتدفق، يلتهب

يَتَعَنَّ فِيهِ صَدَى الْآهَاتِ

Kolera

Gece sakinleşti.

İniltilerin sedasına kulak ver.

Karanlığın derinliğinde, suskunluğun altında, ölümlerin üstünde...

Yükselen, çarpışan haykırışlar...

Akan tutuşan hüznün...

Ahların sedasının kekelediği (el-Melaïke, 1997, s. 138).

Şiirin başlığı olan “Kolera” şiirde de anlatılmak istenen ölüm ve ümitsizliğin bir işaretidir.

Şair şiirin bu kısmında şöyle bir tablo sunmaktadır. Olay muhtemelen bir hastanede geçmektedir. Koleraya yakalanan bölgede, hastalar bir yerde toplanır ve karantinaya alınır. Ölümcül bir hastalığa tutulmuş olan hastalar bir yerde toplanmışlar. Ümitsizlik içinde sonlarını beklemekteler. Gecenin sakinleşmesi ve iniltilerin yankı yapması birbirini tamamlayan iki önemli unsurdur. Çünkü sabahın insan hayatında yeniden doğuşu ümidi simgelediği gibi gece de insan hayatında sonu, bitişi temsil eder. Bu ümitsizliği bir sonraki beyitte de görmek mümkündür. Artık ümitsizce iniltiler karanlığın derinliğine doğru kaybolmaktadır. Ölü ve hasta, sessizlik ve inilti kavramları birbirlerini tamamlamaktadır. Hastaların sonları üstlerinde yattıkları ölümler gibi olmaktadır. Ümitsizlik içindeki iniltileri son bulup ölümler gibi sessizliğe bürüneceklerdir.

في كل فؤادٍ غليان

في الكوخ الساكن أحزان

في كل مكانٍ روحٌ تصرخُ في الظلمات

في كل مكانٍ يبكي صوت

هذا ما قد مرَّقه الموت

الموت الموت الموت

يا حزنَ النيلِ الصارخِ مما فعل الموت

Her kalpte kaynamalar var

Oturulan kulübede hüzinler var

Her yerde karanlıklarda haykıran ruh var

Her yerde bir ses ağlıyor.

Bu ölümün parçaladığı şey

Ölüm ölüm ölüm

Ey haykıran Nil'in ölümün yaptıklarına üzüntüsü (el-Melaike, 1997, s. 139).

Şair, bu bölümde hasta yakınlarının durumlarını anlatmaktadır. Bu bölümdeki tekrarlar كل في her yerde, كل فؤاد her kalpte ve الموت kelimeleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu tekrarlar ümitsizliği ve çaresizliği pekiştirmektedir. Ayrıca kulüb,e fakirliği ve çaresizliği simgelemektedir. Mekanın dar olmasına rağmen yukarıdaki tekrarlar içeride birçok kişinin toplanıp ağladığını, hüznlendiğini göstermektedir. Ortamın matemli havasını artıran bir özellik de karanlıktır. Ölüm ise kaçınılmaz sonudur.

صوت kelimesi nekira gelmiştir. Bu Arapçada bilinmeyen bir şeyi ifadede kullanılan bir kavramdır. الموت ise marifedir. Yani bilinen bir şeydir. Bu tekrarlarda dikkat çeken husus صوت kelimelerinin nekira gelmesi ile farklı farklı seslerin sürekli olarak ağladığını ifade etmesidir. Fakat onları parçalayan tek bir şey vardır. O da ölümdür. Çünkü ölüm marife olarak gelmiştir. Ayrıca şair ağlayan sesleri, mekanların sıfatı olarak kullanılmıştır. Yani bununla da şunu söylemiş olmaktadır. Fakirliğin, çaresizliğin simgesi olan kulübenin her yeri ağlayan seslerin mekanıdır. Eğer şair يبكي صوت في كل مكان "Ses her yerde ağlıyor." deseydi bu bir ses her yerde ağlıyor olacaktı ki bu yerin bir sıfatı olmayacaktı. Sadece kişinin o yerde ağladığını ifade edecekti.

طلع الفجرُ

أصغ إلى وقع خطى الماشين

في صمت الفجر، أصبح، أنظرُ ركبَ الباكين

عشرة أمواتٍ، عشرونا

لا تُخصِّصْ أصيخَ للباكين

اسمع صوتَ الطفلِ المسكين

موتى، موتى، ضاع العددُ

موتى، موتى، لم يبقَ غدُ

Gün doğdu

Yürüyenlerin ayak seslerine kulak ver.

Fecrin sessizliğinde, dinle, ağlayan topluluğa bak

On ölü. Bizim onumuz.

Sayma (hesabını yapma), ağlayanlarımıza kulak ver.

Zavallı çocuğun sesini dinle.

Ölüler, ölüler. Sayı kayboldu gitti.

Ölüler, ölüler yarın kalmadı (el-Melaike, 1997, s. 139).

Şair tekrar hastane ortamına dönmektedir. Gece bitmiş güneş doğmaktadır. Güneşin doğması aslında ümidi gösterirken burada o daha ümitsizliğe yol açmaktadır. Yavaş yavaş ortam hareketlenmektedir. Sabah on kişi ölmüştür. Bizim onumuz ifadesiyle şair hasta yakınlarının psikolojisini ortaya koymaktadır. Artık ölenlerin şu veya bu olması önemli değildir. Çünkü herkes ölümü beklemektedir. Bunu, yarın kalmadı sözünde görmekteyiz. Kimsenin yarına bir umudu yoktur. Şair hasta yakınlarından sadece bir çocuğu ön plana çıkarmaktadır. Diğerlerini ağlayanlarımız şeklinde çoğul bir ifadeyle söylerken çocuğu tekil olarak kullanmaktadır. Burada çocuğun acısının daha fazla olduğunu vurgulamaktadır. Bu bölümde birinci tekil şahsa yönelik hitap daha fazla yer almaktadır.

في كل مكان جسدٌ يندبُهُ محزونٌ

لا لحظةٍ إخلالٍ لاصمتٍ

هذا ما فعلتُ كفُّ الموتِ

الموتِ الموتِ الموتِ

تشكو البشريةُ تشكو ما يرتكبُ الموتِ

Her yerde bir mahzunun yasını tuttuğu ceset.

Ebedi yaşamanın bir anı yok, susmak yok

Bu ölümün avucunun yaptığı şey

Ölüm ölüm ölüm

İnsanlık şikayet ediyor. Ölümün yaptığından şikayet ediyor (el-Melaike, 1997, s. 140).

Şair bu bölümde yas tutanların halini ortaya koymaktadır. Her yerde hastalıktan dolayı ölmüş ve yas tutan kişiler vardır. Ölümün sürekli tekrar edilmesi ortamın ne kadar hüznü olduğunu göstermektedir. Ölüm sanki hastalık kavramının önüne geçmiştir. İnsanlar hastalığı değil ölümü düşünmekte ölümü suçlamaktadırlar.

الكوليرا

في كهف الرعب من الأشياء

في صمت الأبد القاسي حيث الموت دواء

استيقظ داء الكوليرا

حفداً يتدفق موتورا

هبط الوادي المرح الوضياء

يصرخ مضطرباً مجنوناً

لا يسمع صوت الباكينا

Kolera..

Her şeyden korkunun mağarasında,

Ölümün deva olduğu katı ve ebedi sessizlikte,

Kolera hastalığı uyandı.

Akrabasının kanını heder eden bir kin olarak.

Parlaklık, vadiye mutluluk indirip,

Efkarlı, mecnun bir şekilde bağırır.

Ağlayanlarımızın sesini duymaz (el-Melaike, 1997, s. 140).

Şair bu bölümde şöyle benzetmeler yapmaktadır. Kişi her şeyden korkmakta ve bir mağaraya sığınmaktadır. Fakat kolera bütün her şeyden sığındığı bu mağaradadır. Her şeyden kaçarken koleraya yakalanmaktadır. Ölümü de bu sahnede bir deva olarak, koleradan kurtuluş olarak göstermektedir. Kolera hastalığı insanların kanını heder eden bir canavar gibi uyanmıştır. Fakat bu mağaranın dışında mutlu olan, ağlayanların sesini duymayanlar da vardır.

في كل مكان خلف مخلبهُ أصداء

في كوخ الفلأحة في البيت

لاشيء سوى صرخات الموت

الموت الموت الموت

في شخص الكوليرا القاسي ينتقم الموت

Her yerde onun pençesi yankı yankı peşinden gider.

Evdeki çiftçi kulübesinde

Bir şey yok ölümün feryatlarından başka.

Ölüm, ölüm, ölüm.

Katı koleranın şahsında ölüm intikam alır (el-Melaike, 1997, s. 141).

Ölüm koleranın peşinden gitmektedir. Çiftçi kulübesinde ölümün feryatları duyulmaktadır. Fakat ölüm aynı zamanda koleradan intikam almaktadır. Şair burada ölümü iki şekilde kullanmıştır. Birincisi insanlara acı veren bir sondur. İkincisi de koleranın acısından insanları kurtaran, onların intikamını alandır. Böylece hem hasta yakınlarına acı vermekte, hem de hastaların acılarını dindirmektedir.

الصمتُ مريزُ

لا شيء سوى رجع التكبيرِ

حتى حَقَّارُ القبرِ نُوى لم يبقِ نصيرُ

الجامعُ مات مؤذنةُ

الميِّتُ من سيؤبئُهُ

Susmak acıdır.

Tekbirlerin yankısından başka bir şey yok.

Hatta kabir kazıcısı da gömüldü. Onun da kalmadı yardımcısı.

Cami müezzini öldü.

Ölüyü kim anacak (el-Melaike, 1997, s. 141).

Şair yine cenaze sahiplerinin durumlarını tasvir etmektedir. Bu bölümde ağlamalar yerini tekbirden bıraktı. Ölüler ortadadır. Onları kaldıracak ne bir kabir kazıcısı, ne onun

yardımcısı, ne de cami müezzini vardır. Ölüm her tarafı kaplamıştır. İnsanların elinden hiçbir şey gelmemektedir.

لم يبق سوى نوح وزفير
الطفل بلا أم وأب
يبكي من قلبٍ ملتهب
وغدا لا شكَّ سيلقفه الداءُ الشريرُ
يا شبَّحَ الهيضة ما أبقيتُ
لا شيءَ سوى أحزانِ الموتِ
الموت الموت الموت
يا مصرُ شعوري مرَّقه ما فعلَ الموتُ

Ağlama ve iç çekmeden başka bir şey kalmadı.

Anasız babasız çocuk

Tutuşmuş kalpten ağlıyor.

Ve yarın şüphesiz ki çirkef hastalık onu kapacak.

Ey koleranın hayali, bırakmadın.

Ölümün hüznlerinden başka bir şey yok.

Ölüm, ölüm, ölüm

Ey Mısır, şuurumu ölümün yaptığı parçaladı (el-Melaike, 1997, s. 142).

Hastalığın ve ölümün acısı bu beyitlerde iyice hissedilmektedir. Ağlayan ve iç çeken anasız babasız kalan bir çocuktur. O da sırasını beklemektedir. Hastalık onu da etkileyecek ve onun da sonunu hazırlayacaktır.

SONUÇ

Nazik el-Melaike romantizm akımının çok önemli bir temsilcisidir. Bu şiirde de bu akımın etkisi hissedilmektedir. Şair toplumun acısını kolera şiiriyle dile getirmiştir. Bu şiirde ön plana çıkan kavramlar: Hastalık, ölüm, çaresizlik, acı ve hüzdür. Serbest şiirin verdiği rahatlıkla şair daha çok konuya odaklanmıştır. Bu da şairin hedefinin toplumsal bir konuyu

dile getirmek olduğunu ortaya koymaktadır. Şiirde özellikle toplumun orta ve alt tabakadan insanların hastalık karşısındaki çaresizlikleri dile getirilmektedir. İnsanların çaresizlik içinde beklemeleri hatta ölümü bile kurtuluş olarak görmeleri anlatılmaktadır. Şair toplumun içinde bulunduğu ümitsizliği anlatarak bir toplum gerçeğini dile getirmiştir.

KAYNAKÇA

- Abadi, H., & Mumtahir, M. (2012). Nazik el-Melaike ve İbdâatuha's-Şiriyye. *İdâat Nakdiyye*, 61-75.
- Ceylan, Z. (2015). Modern Arap Edebiyatında İlk Serbest Şiir Deneyimleri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Dergisi*, 185-206.
- ed-Dusri, D. (2015). *Nazik el-Melaike Tahavvulatu'r-Ru'yeti ve'l-Fen*. Suudi Arabistan.
- el-Atiyye, C. (1994). *Alamu'l-Edeb fi'l-Iraki'l-Hadis*. Londra: Daru'l-Hikme.
- el-Melaike, N. (1997). *Divanu Nazik el-Melaike*. Beyrut: Daru'l-Avde.
- İbrahim, H. (2015). Bevakîru Hareketi's-Şi'r İnde'r-Ruvvat beyne't-Teessur ve't-Te'sir (Nazik el-Melaike ve es-Suyyab) Unmuzecen. *Mecelletu Kulliyeti't-Terbiye Camiatu Vasisit*.
- Mumtehin, M., & Âbâdî, H. (1390 h.). el-İğtirâb inde Nazik el-Melaike. *Fasliyyetu Dirasati'l-Edebi'l-Muasir*, 83-99.
- Musa, İ. S. (2009). Zahiratu'l-Huzn ve'l-Ye's ve Tecsîdu'l-Vaki beyne Bervin İ'tisâmî ve Nazik el-Melaike. *Ehlu'l-Beyt*, 115-121.